

Gdańsk, dnia 16 stycznia 2026 roku

Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”

Filia w Gdańsku

Adres: ul. Miszewskiego 12/13, 80-239 Gdańsk

Adres email: rektor@varsovia.study

Numer telefonu: +48 507 096 756

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

dr inż. Marcin Kulasek

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z oceną programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 28-29 marca 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Gdańsku, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 707/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 września 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 923/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 listopada 2025 roku w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, działając w imieniu Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” niniejszym składam skargę na przebieg tejże oceny programowej oraz wnoszę o nieuwzględnienie jej w kontekście cofnięcia Uczelni Biznesu

i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Gdańsku pozwolenia do prowadzenia studiów na kierunku psychologia, studia jednolite magisterskie, profil praktyczny. Jednocześnie wnoszę o przekazanie skargi do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w trybie przewidzianym w art. 258 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2024 poz. 1571, z późn. zm.).

Z poważaniem

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Magdalena Stryja
Data: 2026.01.20 17:01:19 CET

Adw. Magdalena Stryja

Rektor Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”

Załącznik:

Skarga do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na ocenę programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 28-29 marca 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Gdańsku, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 707/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 września 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 923/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 listopada 2025 roku w sprawie

wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej dr hab. Janusz Uriasz
2. Dyrektor Departamentu Organizacji Uczelni, Kształcenia i Spraw Studenckich dr Marta Kapusta

Skarga do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

na oceną programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 28-29 marca 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Gdańsku, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 707/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 września 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 923/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 listopada 2025 roku w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Gdańsk, 2026

Spis treści

1. Informacje ogólne	7
2. Dotychczasowy przebieg oceny programowej	9
3. Podstawy wniesienia skargi	11
3.1. Przedwczesność i nieproporcjonalność oceny programowej kierunku psychologia w nowo utworzonej filii – brak realnego przedmiotu rzetelnej ewaluacji	11
3.2. Rażąca naruszenie zasady zaufania obywateli do organów władzy publicznej oraz zasady stabilności i ciągłości działania państwa	13
3.3. Wątpliwości co do bezstronności, transparentności oraz merytorycznej adekwatności składu Zespołu Oceniającego – powierzenie funkcji przewodniczącej dr hab. Marii Próchnickiej	16
3.4. Rażąca niespójność ocen programowych Polskiej Komisji Akredytacyjnej w równoległych postępowaniach dotyczących tego samego kierunku studiów na innych uczelniach	18
3.5. Brak przejrzystości mechanizmu przydzielania odpowiedzialności za opracowanie poszczególnych kryteriów oceny programowej.....	21
3.6. Konflikt interesów po stronie członków Zespołu Oceniającego – powiązania z bezpośrednim konkurentem rynkowym Uczelni	24
3.8. Pozorność prawa do obrony i iluzoryczny charakter postępowania przed Polską Komisją Akredytacyjną.....	28
3.9. Rozbieżności ocen Polskiej Komisji Akredytacyjnej w równoległych ocenach kierunku psychologia jako przejaw utraty spójności i rzetelności instytucjonalnej	31
3.10. Nieprofesjonalny, emocjonalny i niemierzalny język ocen Polskiej Komisji Akredytacyjnej – naruszenie standardów rzetelnej argumentacji i prawa do obrony	33
4. Ustosunkowanie się do poszczególnych zarzutów PKA.....	36
4.1. Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	36

4.2. Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	45
4.3. Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	51
4.4. Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	54

1. Informacje ogólne

Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie została pierwotnie utworzona jako Warszawska Wyższa Szkoła Menedżerska i wpisana do ewidencji uczelni niepublicznych w dniu 28 sierpnia 2018 r., na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW.WUM.6010.1.2018.6.KN z dnia 12 lipca 2018 r. Następnie, w dniu 26 października 2018 r., uczelnia zmieniła nazwę na Collegium Humanum – Szkoła Główna Menedżerska, zaś aktualnie obowiązującą nazwę – Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” – przyjęła w dniu 21 czerwca 2024 r. Uczelni nadano numer 391, natomiast numer wpisu do ewidencji uczelni niepublicznych wynosi 383. Dane identyfikacyjne uczelni obejmują numer REGON 381457997 oraz NIP 5252765348.

Założycielem uczelni jest Instytut Studiów Międzynarodowych i Edukacji sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 133A (02-304 Warszawa), wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000389478, postępujący się numerem NIP 5272658259 oraz REGON 142958180.

Siedziba Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” mieści się w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 133A. Uczelnia prowadzi działalność informacyjną za pośrednictwem strony internetowej dostępnej pod adresem varsovia.study, na której udostępniony jest również Biuletyn Informacji Publicznej, spełniający wymogi jawności i transparentności działania uczelni niepublicznych.

W strukturze organizacyjnej uczelni funkcjonują zarówno jednostki krajowe, jak i zagraniczne. Filia w Gdańsku, której dotyczy niniejsza skarga, została utworzona w dniu 7 lipca 2023 r. jako nowa jednostka organizacyjna uczelni, powołana przede wszystkim w celu uruchomienia kształcenia na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny). Filia ta, w dacie objętej oceną programową, była jednostką nowoutworzoną, znajdującą się na wczesnym etapie funkcjonowania organizacyjnego i

dydaktycznego, z faktycznym okresem realizacji kształcenia wynoszącym zaledwie jeden rok akademicki.

W ramach siedziby głównej w Warszawie uczelnia posiada uprawnienia do prowadzenia kształcenia na szerokim spektrum kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, w tym m.in. na kierunkach: administracja, bezpieczeństwo, finanse i rachunkowość, kryminologia, media, pedagogika, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, prawo, psychologia oraz zarządzanie. Uprawnienia te były przyznawane sukcesywnie na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a kształcenie na tych kierunkach jest faktycznie realizowane.

Ponadto uczelnia prowadzi działalność poprzez liczne filie krajowe, w tym m.in. we Wrocławiu, Kielcach, Katowicach, Lublinie, Poznaniu, Rzeszowie i Szczecinie, a także poprzez filie zagraniczne, w szczególności w Andżanie, Bratystawie, Pradze, Wiedniu oraz Frydku-Mistku. Filie te posiadają zróżnicowane uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunkach odpowiadających profilowi uczelni i – w większości przypadków – prowadzą już faktyczną działalność dydaktyczną.

Funkcjonowanie Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” oparte jest na rozbudowanym systemie regulacji wewnętrznych. Do najważniejszych aktów wewnętrznych należą Statut Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie (tekst jednolity przyjęty na podstawie zarządzeń założyciela z dnia 19 listopada 2024 r.), Strategia rozwoju i misja uczelni (zaktualizowana w dniu 9 października 2023 r.), Regulamin studiów oraz Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Dokumenty te wyznaczają ramy organizacyjne, dydaktyczne i jakościowe działalności uczelni oraz stanowią podstawę jej funkcjonowania w systemie szkolnictwa wyższego.

2. Dotychczasowy przebieg oceny programowej

Postępowanie w sprawie oceny programowej kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny), prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie, zostało wszczęte przez Polską Komisję Akredytacyjną na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Pismem z dnia 29 listopada 2024 r. Uczelnia została zobowiązana do złożenia raportu samooceny w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia pisma. Następnie, pismem z dnia 20 grudnia 2024 r., termin ten został przedłużony do dnia 31 stycznia 2025 r. W związku z niedotrzymaniem wskazanego terminu, pismem z dnia 5 lutego 2025 r. Uczelnia została ponownie wezwana do złożenia raportu samooceny, z wyznaczeniem ostatecznego terminu 7 dni.

Następnie Uczelnia przekazała raport samooceny do PKA.

W dniach 28–29 marca 2025 r. odbyła się wizytacja Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej na ocenianym kierunku. Wizytacja została przeprowadzona przez Zespół Oceniający w składzie: dr hab. Maria Próchnicka – przewodnicząca Zespołu; dr hab. Krystyna Rymarczyk – członek Zespołu; prof. dr hab. Eleonora Bielawska-Batorowicz – ekspert PKA; Mateusz Prucnal – ekspert PKA ds. pracodawców; Małgorzata Poszwa – ekspert PKA ds. studenckich; Natalia Nyt – sekretarz Zespołu Oceniającego.

Raport Zespołu Oceniającego został przekazany Uczelni w dniu 20 maja 2025 r. Jednocześnie Uczelni wyznaczono termin 3 tygodni od dnia doręczenia pisma na złożenie odpowiedzi na raport z wizytacji. Uczelnia złożyła odpowiedź na raport w dniu 1 lipca 2025 r.

Po analizie dokumentacji oraz stanowiska Uczelni, Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej podjęło uchwałę nr 707/2025 z dnia 4 września 2025 r. w sprawie oceny programowej kierunku psychologia, prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i

Nauk Stosowanych „Varsovia”, na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym. W uchwale tej Prezydium PKA wydało negatywną ocenę programową, uznając za niespełnione kryteria oceny programowej nr 3, 4, 5 oraz 10. Uchwała została doręczona Uczelni pismem z dnia 10 września 2025 r.

W ustawowym terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały, Uczelnia skorzystała z przysługującego jej prawa i złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W następstwie rozpoznania tego wniosku, Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej podjęło uchwałę nr 923/2025 z dnia 6 listopada 2025 r. w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia, prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie, na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym. Uchwała ta została doręczona Uczelni pismem w dniu 14 listopada 2025 r.

W wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy Prezydium PKA utrzymało ocenę negatywną, ponownie uznając za niespełnione kryteria oceny programowej nr 3, 4, 5 oraz 10.

3. Podstawy wniesienia skargi

3.1. Przedwczesność i nieproporcjonalność oceny programowej kierunku psychologia w nowo utworzonej filii – brak realnego przedmiotu rzetelnej ewaluacji

Dokonując oceny legalności i rzetelności działań Polskiej Komisji Akredytacyjnej w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”, w pierwszej kolejności należy odnieść się do fundamentalnej wady całego postępowania, jaką jest jego rażąca przedwczesność, skutkująca brakiem realnego, racjonalnego i proporcjonalnego przedmiotu oceny.

Filia Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Gdańsku została utworzona w dniu 7 lipca 2023 r., natomiast kształcenie na kierunku psychologia rozpoczęto z dniem 1 października 2024 r. Pomimo tego postępowanie oceny programowej zostało wszczęte już w dniu 29 listopada 2024 r., a więc w momencie, gdy kierunek studiów był realizowany zaledwie przez niecałe 2 miesiące, a sama filia znajdowała się na początkowym etapie organizacyjnego i dydaktycznego kształtowania swojej działalności.

Przeprowadzanie pełnoskalowej oceny programowej w tak krótkim czasie od rozpoczęcia kształcenia jest działaniem pozbawionym sensu normatywnego i merytorycznego. Ocena programowa, której istotą jest weryfikacja stabilności programu studiów, skuteczności mechanizmów zapewniania jakości oraz realnych efektów dydaktycznych, wymaga czasu, ciągłości procesów oraz możliwości obserwacji ich funkcjonowania w praktyce. Tymczasem w odniesieniu do nowo utworzonej filii i nowo uruchomionego kierunku studiów brak jest obiektywnych podstaw do formułowania wiążących wniosków o charakterze systemowym.

Szczególnego znaczenia nabiera fakt, że kierunek psychologia jest jedynym kierunkiem studiów realizowanym w Filii w Gdańsku, co oznacza, iż zarówno filia, jak i kierunek, dopiero „raczkują” i znajdują się w fazie rozruchu. W tym kontekście zastosowanie przez

PKA inwazyjnej, pełnej procedury oceny programowej, właściwej dla jednostek o ugruntowanej pozycji i wieloletnim doświadczeniu, stanowi naruszenie zasady proporcjonalności oraz elementarnej racjonalności działania organu publicznego.

Nie sposób zaakceptować założenia, zgodnie z którym podmiot prowadzący komercyjne studia wyższe miałby już w pierwszym roku funkcjonowania nowego kierunku utrzymywać pełną infrastrukturę, kadre, zaplecze organizacyjne i proceduralne odpowiadające pięcioletniemu cyklowi jednolitych studiów magisterskich. Takie oczekiwanie pozostaje w oczywistej sprzeczności z realiami prowadzenia działalności edukacyjnej oraz z logiką etapowego rozwoju uczelni i jej jednostek organizacyjnych.

Polska Komisja Akredytacyjna w niniejszym przypadku nie zastosowała żadnej gradacji wymagań, ani nie dostosowała kryteriów oceny do wieku filii oraz faktycznego czasu realizacji kształcenia. Ocena została przeprowadzona tak, jakby dotyczyła jednostki w pełni dojrzałej, co prowadzi do zafałszowania obrazu rzeczywistego stanu jakości kształcenia i do formułowania zarzutów, które w istocie penalizują naturalny, początkowy etap funkcjonowania nowo utworzonej jednostki.

Takie działanie nosi cechy eksperymentowania przez organ publiczny z nieukształtowanym modelem skrajnie wczesnych ocen programowych, przy braku jasnych, przewidywalnych i normatywnie umocowanych procedur dedykowanych nowym filiom i nowym kierunkom studiów. Utrwalenie tej praktyki prowadziłoby do systemowej niemożności uruchamiania nowych kierunków studiów, gdyż każda nowa jednostka byłaby narażona na natychmiastową, represyjną ocenę, zanim osiągnie minimalny poziom stabilizacji organizacyjnej.

W konsekwencji należy stwierdzić, że przeprowadzona ocena programowa nie spełnia podstawowych kryteriów racjonalności, proporcjonalności i adekwatności, a jej wynik nie może być uznany za miarodajny. Ocena jakości kształcenia dokonana w warunkach tak wczesnej fazy rozwoju filii i kierunku studiów nie odzwierciedla rzeczywistego

potencjału jednostki, lecz sankcjonuje jej naturalny etap rozruchu, co pozostaje w sprzeczności z istotą i celem systemu akredytacyjnego.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że sposób przeprowadzenia oceny programowej przez Polską Komisję Akredytacyjną narusza podstawowe zasady prawa publicznego, w szczególności zasadę demokratycznego państwa prawnego i zaufania obywateli do organów władzy publicznej (art. 2 Konstytucji RP), zasadę legalizmu (art. 7 Konstytucji RP) oraz zasadę proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP). Działanie Komisji pozostaje również w sprzeczności z art. 7, art. 8 oraz art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż ocena została przeprowadzona bez prawidłowego ustalenia stanu faktycznego, bez uwzględnienia obiektywnych uwarunkowań czasowych funkcjonowania nowo utworzonej filii oraz bez zachowania proporcji pomiędzy celem kontroli a jej skutkami. Jednocześnie PKA przekroczyła granice swoich kompetencji wynikających z ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, traktując kryteria oceny programowej w sposób abstrahujący od realiów organizacyjnych i etapu rozwoju jednostki, a tym samym wypaczając ich funkcję projakościową. W konsekwencji przedmiotowa ocena programowa, jako sporządzona w warunkach rażącej przedwczesności, bez adekwatnego przedmiotu oceny i z naruszeniem podstawowych zasad postępowania, nie stanowi wiarygodnego, rzetelnego, zgodnego z prawem ani z prawdą obiektywną materiału, który mógłby stanowić podstawę do podejmowania przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jakiejkolwiek decyzji administracyjnej, w szczególności decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia kształcenia.

3.2. Rażące naruszenie zasady zaufania obywateli do organów władzy publicznej oraz zasady stabilności i ciągłości działania państwa

W niniejszej sprawie w sposób szczególnie jaskrawy ujawnia się naruszenie fundamentalnej zasady zaufania obywateli do organów władzy publicznej, wynikającej *expressis verbis* z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a rozwiniętej w art. 8

Kodeksu postępowania administracyjnego. Zasada ta nakłada na organy państwowe obowiązek działania w sposób racjonalny, konsekwentny, przewidywalny oraz spójny, tak aby adresaci ich działań mogli kształtować swoje decyzje w zaufaniu do stabilności stanowiska państwa.

Polska Komisja Akredytacyjna jest w szczególności zobowiązana do postępowania w sposób transparentny i konsekwentny, zapewniający podmiotom szkolnictwa wyższego poczucie bezpieczeństwa prawnego oraz pewności co do skutków podejmowanych decyzji. Tymczasem w odniesieniu do Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” doszło do rażącego zaprzeczenia tych zasad, co skutkuje podważeniem wiarygodności całej procedury oceny programowej.

Uczelnia „Varsovia” uzyskała bowiem – na mocy decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 24 lipca 2023 r., sygn. DSW-WNN.8014.167.2023.KR.3 – pozwolenie na prowadzenie kierunku psychologia. Decyzja ta została wydana po uzyskaniu pozytywnej opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, sporządzonej w trybie art. 54 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Oznacza to, że program studiów, jego struktura, treści kształcenia, zakładane efekty uczenia się, a także podstawy kadrowe i infrastrukturalne, zostały szczegółowo zbadane i jednoznacznie uznane za spełniające wymogi prawa oraz standardów jakości kształcenia.

Tym samym w roku 2023 – zaledwie rok przed wszczęciem oceny programowej – ten sam organ (PKA) potwierdził pełną zgodność programu studiów z obowiązującymi wymaganiami. W tych okolicznościach niemożliwe jest racjonalne wyjaśnienie, w jaki sposób – po upływie tak krótkiego okresu – ten sam kierunek miałby nagle zostać uznany za rażąco wadliwy, niespełniający standardów jakości i kwalifikujący się do wydania oceny negatywnej.

Tego rodzaju diametralna zmiana stanowiska organu, dokonana bez przedstawienia przekonującego i konkretnego uzasadnienia faktycznego, stanowi zaprzeczenie zasady

racjonalności oraz ciągłości działania państwa. Nie sposób bowiem przyjąć, że w okresie zaledwie jednego semestru mogło dojść do degradacji jakości kształcenia w stopniu uzasadniającym tak daleko idące konsekwencje, tym bardziej że w tym czasie uczelnia wdrożyła liczne działania projakościowe, obejmujące m.in. wzmocnienie kadry dydaktycznej, rozbudowę infrastruktury, aktualizację procedur wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz rozszerzenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Nie ulega zatem wątpliwości, że stan faktyczny w roku 2024 był obiektywnie bardziej zaawansowany i dojrzały niż w momencie uruchamiania kierunku w roku 2023. Skoro zaś ten sam organ wcześniej uznał program za zgodny z wymogami jakościowymi, a następnie – mimo dalszego rozwoju i doskonalenia – wydał ocenę negatywną, to ocena ta jawi się jako wewnętrznie sprzeczna, nielogiczna i arbitralna, pozbawiona realnych podstaw faktycznych i prawnych.

Tego rodzaju brak spójności orzeczniczej podważa nie tylko autorytet Polskiej Komisji Akredytacyjnej, lecz również stabilność całego systemu akredytacyjnego w Polsce. Uczelnie muszą mieć pewność, że działając w zaufaniu do opinii i decyzji PKA, nie zostaną w krótkim czasie skonfrontowane z całkowicie odmiennym i nieuzasadnionym stanowiskiem tego samego organu w tym samym zakresie.

Takie działanie stanowi naruszenie zasady ochrony zaufania i pewności prawa, będących immanentnymi elementami zasady demokratycznego państwa prawnego. Organ administracji publicznej nie może w krótkim odstępie czasu formułować rozstrzygnięć pozostających w rażącej sprzeczności z jego wcześniejszym stanowiskiem. Obowiązek konsekwencji i stabilności działania wynika zarówno z art. 7 i art. 8 k.p.a., jak i z utrwalonego orzecznictwa sądów administracyjnych.

W konsekwencji należy stwierdzić, że uchwała Prezydium PKA wydana wobec Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w przedmiocie oceny kierunku psychologia jest

obciążona poważnym defektem merytorycznym i logicznym. Jako rażąco niespójna z wcześniejszym stanowiskiem tego samego organu nie może stanowić wiarygodnego materiału dla Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przy podejmowaniu decyzji administracyjnych. Jej akceptacja prowadziłaby do sankcjonowania praktyk sprzecznych z zasadą zaufania obywatela do państwa oraz do utrwalenia niebezpiecznego precedensu destabilizującego system zapewniania jakości kształcenia.

3.3. Wątpliwości co do bezstronności, transparentności oraz merytorycznej adekwatności składu Zespołu Oceniającego – powierzenie funkcji przewodniczącej dr hab. Marii Próchnickiej

Wątpliwości natury fundamentalnej budzi sposób kształtowania składów zespołów oceniających delegowanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, a w szczególności dobór osób pełniących kluczowe funkcje decyzyjne w toku ocen programowych kierunku psychologia. Zastrzeżenia te dotyczą zarówno merytorycznej adekwatności, jak i transparentności mechanizmu powoływania przewodniczących zespołów oceniających. Szczególne zastrzeżenia budzi powierzenie funkcji przewodniczącej zespołu oceniającego dr hab. Marii Próchnickiej, która – jak wynika z powszechnie dostępnych informacji – nie posiada dorobku naukowego, dydaktycznego ani zawodowego w dyscyplinie psychologia. Z wykształcenia jest bibliologiem, a jej aktywność naukowa i zainteresowania badawcze koncentrują się w obszarze nauk o informacji i komunikacji społecznej. Brak merytorycznego związku z dyscypliną, w ramach której prowadzony jest oceniany kierunek studiów, podważa możliwość rzetelnej, pogłębionej i adekwatnej oceny programu kształcenia psychologów, w szczególności na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Niezależnie od powyższego, dodatkowe i równie istotne wątpliwości rodzi skala powtarzalności personalnej w powierzaniu dr hab. Marii Próchnickiej funkcji przewodniczącej zespołów oceniających w ramach ocen programowych prowadzonych wobec tej samej uczelni. Aktualnie wobec Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych

„Varsovia” wszczęło 10 ocen programowych na kierunku psychologia (zarówno w siedzibie uczelni, jak i w jej filiach). W 6 na 10 przypadków funkcję przewodniczącej zespołu oceniającego pełniła ta sama osoba – dr hab. Maria Próchnicka.

Zgodnie z informacjami publikowanymi na stronie podmiotowej PKA, w skład I zespołu nauk społecznych wchodzi 15 osób, w tym m.in. przewodniczący zespołu, kilku członków PKA oraz inni uprawnieni członkowie. Dodatkowo, zgodnie z praktyką PKA, eksperci dyscyplinarni również mogą pełnić funkcję przewodniczących zespołów oceniających. W samej dyscyplinie psychologia lista ekspertów PKA obejmuje 24 osoby. Oznacza to, że łącznie istniała pula co najmniej 38 potencjalnych kandydatów do pełnienia funkcji przewodniczącego zespołu oceniającego.

Przyjmując założenie losowego lub rotacyjnego doboru przewodniczących zespołów oceniających, prawdopodobieństwo, że w 10 niezależnych ocenach programowych ta sama osoba zostanie wybrana dokładnie 6 razy, wynosi – przy zastosowaniu schematu dwumianowego – około 0,000238%, co oznacza zdarzenie statystycznie skrajnie mało prawdopodobne (rzędu 1 na około 420 000 przypadków). Taka koncentracja funkcji przewodniczącego w rękach jednej osoby nie znajduje racjonalnego uzasadnienia ani w zasadach statystyki, ani w deklarowanych standardach bezstronności i transparentności działania PKA.

Opisany stan rzeczy rodzi uzasadnione wątpliwości co do: transparentności mechanizmu powoływania składów zespołów oceniających; rzeczywistego zachowania zasady bezstronności proceduralnej; zapewnienia różnorodności perspektyw eksperckich, niezbędnej dla rzetelnej oceny programowej.

Powtarzalność personalna na poziomie przewodniczącego zespołu oceniającego może prowadzić do powtarzalności perspektywy oceny, utrwalania tych samych założeń interpretacyjnych oraz ograniczenia pluralizmu eksperckiego. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy uczelnia prowadzi kilka równoległych ocen programowych w tej samej dyscyplinie, a programy studiów podlegają zmianom organizacyjnym lub

doskonaleniu jakościowemu. W takich warunkach brak rotacji przewodniczących zespołów oceniających może skutkować systemowym zniekształceniem wyniku ocen, niezależnie od rzeczywistego poziomu spełniania kryteriów jakości kształcenia.

Opisane okoliczności należy oceniać w świetle podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w szczególności zasady bezstronności i obiektywizmu organu (art. 8 § 1 k.p.a.), zasady pogłębiania zaufania obywateli do władzy publicznej, a także zasady równego traktowania podmiotów uczestniczących w postępowaniu. Mechanizm kształtowania składów zespołów oceniających, który w praktyce prowadzi do koncentracji kluczowych funkcji decyzyjnych w rękach jednej osoby, przy jednoczesnym istnieniu szerokiej puli uprawnionych kandydatów, budzi uzasadnione wątpliwości co do zgodności z tymi zasadami. Ponadto, standardy jakości kształcenia wynikające z Standardów i Wytycznych w zakresie Zapewniania Jakości w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (ESG) wymagają, aby procesy zewnętrznego zapewniania jakości były prowadzone w sposób transparentny, oparty na kompetencjach właściwych dla ocenianej dyscypliny oraz zapewniający pluralizm ekspercki. W analizowanej sprawie przesłanki te nie zostały spełnione w stopniu pozwalającym uznać, że skład zespołu oceniającego gwarantował rzetelną, bezstronną i w pełni obiektywną ocenę programową.

3.4. Rażąca niespójność ocen programowych Polskiej Komisji Akredytacyjnej w równoległych postępowaniach dotyczących tego samego kierunku studiów na innych uczelniach

Polska Komisja Akredytacyjna opublikowała na swojej stronie podmiotowej, w zakładce „Baza ocenionych uczelni, jednostek i kierunków”, w dniu 6 listopada 2025 r., dokumentację dotyczącą przebiegu dwóch ocen programowych przeprowadzonych na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny). Chodzi o ocenę programową realizowaną w Uniwersytecie Gdańskim oraz ocenę programową przeprowadzoną w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” – Filii w Gdańsku.

Co szczególnie istotne z punktu widzenia rzetelności i spójności instytucjonalnej, obie te oceny programowe były prowadzone pod przewodnictwem tej samej osoby – dr hab. Maria Próchnicka. Oznacza to, że zestawiane rozstrzygnięcia nie pochodzą od różnych zespołów działających w odmiennych realiach czasowych lub metodologicznych, lecz zostały wypracowane równolegle, w tym samym okresie, przez ten sam organ i pod kierownictwem tej samej przewodniczącej.

Pomimo tej tożsamości personalnej, czasowej i przedmiotowej, w obu postępowaniach sformułowano skrajnie odmienne – a w istocie wzajemnie sprzeczne – interpretacje tego samego kryterium oceny, tj. kryterium 3, w zakresie potwierdzania i uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

W odniesieniu do kierunku psychologia prowadzonego przez Uczelnię Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” – Filia w Gdańsku, PKA stwierdziła, że:

„W kontekście kierunku psychologia możliwość potwierdzania efektów uczenia się przez osoby nieposiadające wykształcenia ani doświadczenia w tym obszarze jest w praktyce niemożliwa.”

Na tej podstawie kryterium 3 zostało uznane za niespełnione, co stanowiło jeden z kluczowych elementów prowadzących do wydania negatywnej oceny programowej, skutkującej realnym zagrożeniem dla dalszego prowadzenia kierunku studiów.

Tymczasem w odniesieniu do kierunku psychologia prowadzonego przez Uniwersytet Gdański, w dokumentacji opublikowanej tego samego dnia, PKA sformułowała ocenę diametralnie odmienną, stwierdzając, że:

„Procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są kompleksowe i wieloetapowe: od koordynatora uczelnianego, przez konsultanta i asesora, po komisję weryfikacyjną z możliwością odwołania. Zapewniają one zarówno identyfikację, jak i ocenę adekwatności efektów uczenia się nabytych poza systemem studiów w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie

studiów na kierunku psychologia. Analogicznie, regulaminowe zasady uznawania efektów oraz okresów kształcenia z innych uczelni, w tym zagranicznych, oparte są na analizie zbieżności efektów uczenia się, punktów ECTS i treści programowych.”

W tym przypadku to samo kryterium 3 zostało uznane za spełnione w całości, a stosowane rozwiązania oceniono jako zgodne z prawem i standardami jakości kształcenia.

Zestawienie powyższych ocen prowadzi do jednoznacznego wniosku, że ten sam organ, w tym samym czasie, pod kierownictwem tej samej osoby, w odniesieniu do tego samego kierunku studiów i tego samego kryterium oceny, przyjął dwie skrajnie różne interpretacje, prowadzące do diametralnie odmiennych skutków prawnych. W jednej uczelni analogiczne mechanizmy uznawania efektów uczenia się zostały uznane za „niemożliwe w praktyce” i wadliwe, w drugiej – za wzorcowe i w pełni poprawne.

Tego rodzaju rozbieżność nie może zostać uznana za dopuszczalną różnicę interpretacyjną, lecz stanowi dowód utraty spójności metodologicznej i bezstronności. Fakt, że oba stanowiska zostały sformułowane przez zespoły prowadzone przez tę samą przewodniczącą, wyklucza możliwość tłumaczenia tej sprzeczności odmiennym składem, kontekstem czasowym lub ewolucją standardów. W konsekwencji okoliczność ta kompromituje zarówno osobę przewodniczącą zespołów oceniających, jak i samą ocenę programową dokonaną przez PKA, która – przy tak oczywistej sprzeczności wewnętrznej – traci przymiot rzetelności, obiektywizmu i wiarygodności instytucjonalnej.

W opisanym stanie rzeczy należy stwierdzić, że działanie Polskiej Komisji Akredytacyjnej, polegające na sformułowaniu dwóch wzajemnie sprzecznych ocen tego samego kryterium (kryterium 3) w odniesieniu do tego samego kierunku studiów, w tym samym czasie i pod przewodnictwem tej samej osoby, narusza podstawowe zasady prawa publicznego. W szczególności doszło do naruszenia zasady demokratycznego państwa prawnego i zaufania obywateli do organów władzy publicznej (art. 2 Konstytucji RP),

zasady równego traktowania podmiotów w podobnych sytuacjach faktycznych i prawnych (art. 32 Konstytucji RP) oraz zasady legalizmu (art. 7 Konstytucji RP). Jednocześnie postępowanie PKA pozostaje w sprzeczności z art. 7, art. 8 oraz art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, albowiem organ nie zapewnił jednolitej wykładni prawa, nie ustalił stanu faktycznego w sposób rzetelny i porównywalny oraz nie wyjaśnił przyczyn diametralnie odmiennych rozstrzygnięć w sprawach tożsamyh.

Niezależnie od powyższego PKA naruszyła również ramy swojego ustawowego działania wynikające z ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w tym funkcję projakościową i opiniodawczą, zastępując ją arbitralnym różnicowaniem ocen bez podstawy normatywnej i metodologicznej. Brak spójności interpretacyjnej – ujawniony w porównaniu ocen opublikowanych tego samego dnia – dowodzi utraty kontroli instytucjonalnej nad procesem oceny, a tym samym naruszenia standardów rzetelności i obiektywizmu, które powinny charakteryzować działalność PKA.

W konsekwencji przedmiotowe opinie i ustalenia PKA, jako wewnętrznie sprzeczne, arbitralne i naruszające zasadę równego traktowania, nie stanowią wiarygodnego, rzetelnego, zgodnego z prawem ani z prawdą obiektywną materiału, który mógłby stanowić podstawę do podejmowania przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jakiegokolwiek decyzji administracyjnej. Oparcie rozstrzygnięcia Ministra na materiale dowodowym obciążonym tak oczywistą niespójnością prowadziłoby do sankcjonowania naruszeń konstytucyjnych i procesowych, a tym samym do wydania decyzji dotkniętej wadą rażącego naruszenia prawa.

3.5. Brak przejrzystości mechanizmu przydzielania odpowiedzialności za opracowanie poszczególnych kryteriów oceny programowej

Dodatkowym czynnikiem budzącym głębokie zaniepokojenie jest całkowita nieprzejrzystość mechanizmu przydzielania odpowiedzialności za opracowanie poszczególnych kryteriów oceny programowej w ramach zespołów oceniających

delegowanych przez Polską Komisję Akredytacyjną. Analiza praktyki działania zespołów oceniających wskazuje, że sposób przypisywania poszczególnych kryteriów do opracowania nie podlega żadnym jawnym, stałym ani weryfikowalnym regułom, a decyzje w tym zakresie mają charakter skrajnie zmienny, nieprzewidywalny i uznaniowy.

W szczególności zwraca uwagę fakt, iż przewodnicząca zespołów oceniających – dr hab. Maria Próchnicka – w różnych postępowaniach w odmienny sposób rozdziela odpowiedzialność za te same kryteria, zarówno pod względem liczby zaangażowanych osób, jak i ich profilu eksperckiego. W części przypadków przewodnicząca samodzielnie opracowuje określone kryteria, w innych – powierza je jednemu ekspertowi, a w jeszcze innych – angażuje jednocześnie dwóch lub trzech ekspertów o różnym statusie (ekspert merytoryczny, ekspert ds. pracodawców, ekspert ds. studenckich), bez wskazania jakichkolwiek obiektywnych przesłanek takiego zróżnicowania.

Przykładowo:

- w postępowaniu prowadzonym w Poznaniu kryterium 5 zostało powierzone wyłącznie ekspertowi merytorycznemu (prof. dr hab. Eleonorze Bielawskiej-Batorowicz), podczas gdy w Szczecinie to samo kryterium opracowywał zespół złożony z trzech osób: eksperta merytorycznego, eksperta ds. pracodawców oraz eksperta ds. studenckich;
- analogiczne rozbieżności występują przy kryteriach 7, 8, 9 oraz 10, gdzie w jednych postępowaniach uczestniczą studenci-eksperci, w innych są oni całkowicie pomijani, a w jeszcze innych przewodnicząca zespołu przejmuje opracowanie kryterium samodzielnie;
- jedynymi kryteriami, w odniesieniu do których nie zaobserwowano tego rodzaju rozbieżności personalnych pomiędzy poszczególnymi ocenami programowymi, pozostają kryteria 1 oraz 6.

Taki sposób organizacji pracy zespołów oceniających prowadzi do powstania realnego mechanizmu wpływania na końcowy wynik oceny programowej, poprzez dobór konkretnych osób do opracowania tych kryteriów, które w największym stopniu determinują ocenę końcową. Brak jednolitych zasad przypisania kryteriów powoduje, że identyczne programy studiów mogą być oceniane według odmiennych perspektyw eksperckich, przy różnym poziomie rygorystyki, szczegółowości i interpretacji wymagań jakościowych.

W konsekwencji uczelnia nie posiada żadnej gwarancji, że jej program studiów będzie oceniany: przez osoby rzeczywiście kompetentne w zakresie danego kryterium, w oparciu o porównywalny i powtarzalny schemat oceny, w sposób wolny od wpływów pozamerytorycznych, wynikających z arbitralnych decyzji organizacyjnych przewodniczącego zespołu.

Opisany stan rzeczy podważa równość proceduralną podmiotów ocenianych, narusza zasadę przewidywalności postępowania administracyjnego oraz godzi w podstawowe standardy rzetelnej ewaluacji jakości kształcenia, których istotą jest spójność metodologiczna, transparentność i możliwość weryfikacji procesu oceny, a nie jedynie jego końcowego rezultatu.

Opisane nieprawidłowości należy oceniać jako sprzeczne z fundamentalnymi zasadami postępowania administracyjnego, w szczególności z zasadą praworządności, bezstronności oraz równego traktowania stron (art. 7 i art. 8 § 1 k.p.a.), a także z zasadą pogłębiania zaufania obywateli do organów władzy publicznej. Brak jasnych, jednolitych i możliwych do zweryfikowania reguł przypisywania odpowiedzialności za opracowanie poszczególnych kryteriów oceny programowej narusza również zasadę przewidywalności i transparentności postępowania, która powinna charakteryzować działania organu wykonującego zadania z zakresu władztwa publicznego. Ponadto, Standardy i Wytyczne w zakresie Zapewniania Jakości w Europejskim Obszarze

Szkolnictwa Wyższego (ESG) jednoznacznie wskazują, że procesy zewnętrznego zapewniania jakości muszą być prowadzone w sposób spójny metodologicznie, porównywalny oraz oparty na jasno określonych rolach i kompetencjach ekspertów. Arbitralność w doborze osób odpowiedzialnych za kluczowe kryteria oceny, w szczególności kryteria o decydującym wpływie na wynik końcowy, pozostaje z tymi standardami w oczywistej sprzeczności i podważa zaufanie do rzetelności oraz obiektywizmu przeprowadzonej oceny programowej.

3.6. Konflikt interesów po stronie członków Zespołu Oceniającego – powiązania z bezpośrednim konkurentem rynkowym Uczelni

Kolejną, szczególnie poważną okolicznością podważającą bezstronność i rzetelność przeprowadzonej oceny programowej jest istnienie obiektywnego konfliktu interesów po stronie niektórych członków Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, wynikającego z ich trwałych i aktualnych powiązań instytucjonalnych z uczelnią będącą bezpośrednim i największym konkurentem rynkowym Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”.

Prof. dr hab. Eleonora Bielawska-Batorowicz, pełniąca w ocenianym postępowaniu funkcję eksperta PKA, jest związana z Uniwersytetem SWPS m.in. poprzez uzyskanie na tej uczelni stopnia doktora habilitowanego. Z kolei dr hab. Krystyna Rymarczyk, członkini Zespołu Oceniającego, pozostaje związana z Uniwersytetem SWPS m.in. jako członkini rady programowej studiów podyplomowych prowadzonych przez tę uczelnię. Są to relacje o charakterze instytucjonalnym i prestiżowym, które w sposób oczywisty tworzą trwałą więź interesów zawodowych i reputacyjnych.

Uniwersytet SWPS stanowi największego i bezpośredniego konkurenta rynkowego Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”. Obie uczelnie prowadzą rekrutację na te same kierunki studiów, w szczególności na kierunek psychologia, często w tych samych miastach lub na nakładających się rynkach lokalnych. Konkurują zatem o ten sam

segment kandydatów, a wynik oceny programowej jednej z nich ma realny i bezpośredni wpływ na sytuację rynkową drugiej.

W tych okolicznościach powierzenie oceny jakości kształcenia uczelni konkurencyjnej osobom powiązanym zawodowo i instytucjonalnie z największym konkurentem należy ocenić jako sytuację skrajnie problematyczną z punktu widzenia zasady bezstronności. Nawet przy braku subiektywnej stronniczości, sam fakt istnienia takich powiązań tworzy obiektywną wątpliwość co do niezależności i neutralności oceny, która – zgodnie z utrwalonymi standardami prawa administracyjnego – jest wystarczająca do zakwestionowania prawidłowości składu organu oceniającego.

Zewnętrzna ocena jakości kształcenia nie może być prowadzona przez osoby, które pozostają w relacji konkurencyjnej wobec ocenianego podmiotu, albowiem prowadzi to do zatarcia granicy między bezstronną ewaluacją a ochroną interesów rynkowych jednego z uczestników rynku edukacyjnego. Taki stan rzeczy podważa zaufanie do całego procesu akredytacyjnego oraz rodzi uzasadnione obawy, że ocena programowa mogła zostać ukształtowana pod wpływem czynników pozamerytorycznych, niezwiązanych bezpośrednio z jakością programu studiów.

3.7. Rażące naruszenie zasady proporcjonalności oraz sprawiedliwości proceduralnej poprzez jednoczesne wszczęcie masowych ocen programowych na jednym kierunku studiów

Dokonując analizy przebiegu oceny programowej przeprowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną na kierunku psychologia w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” – zarówno w siedzibie Uczelni, jak i we wszystkich jej filiach – nie sposób pominąć ogółu okoliczności faktycznych i organizacyjnych, w jakich postępowania te zostały przeprowadzone. Komisja wszczęła łącznie 10 ocen programowych na kierunku psychologia oraz 3 oceny programowe na innych kierunkach studiów jednocześnie, obejmując nimi praktycznie całość działalności dydaktycznej Uczelni w bardzo krótkim

przedziale czasowym.

Tego rodzaju skala, intensywność oraz kumulacja postępowań nie znajduje precedensu w historii polskiego szkolnictwa wyższego i musi zostać oceniona jako niedopuszczalna w demokratycznym państwie prawa. Jednoczesne prowadzenie tak znacznej liczby ocen programowych wobec jednego podmiotu doprowadziło w praktyce do paraliżu funkcjonowania Uczelni, a także do naruszenia licznych norm prawa administracyjnego, konstytucyjnego oraz prawa pracy. W takich warunkach rezultaty ocen programowych nie mogą być uznane za odzwierciedlające rzeczywisty, aktualny stan faktyczny Uczelni, gdyż nadmiar obowiązków nałożonych na Uczelnię uniemożliwił rzetelne, spokojne i wyczerpujące przedstawienie jej sytuacji organizacyjnej i programowej.

Zastosowanie jednoczesnej procedury kontrolnej w dziesięciu lokalizacjach, w ramach jednego kierunku studiów, skutkowało koniecznością:

- obsłużenia dziesięciu zespołów oceniających,
- przygotowania dziesięciu kompletów dokumentacji,
- odbycia dziesięciu wizytacji,
- udostępnienia tysięcy stron materiałów,
- odniesienia się do stu kryteriów oceny programowej

– wszystko to w skrajnie krótkim czasie i przy niezmienionych zasobach kadrowych.

Należy podkreślić, że żadna uczelnia w Polsce – niezależnie od skali działania, zaplecza administracyjnego czy pozycji instytucjonalnej – nie byłaby w stanie sprostać takiemu obciążeniu bez trwałego uszczerbku dla organizacji wewnętrznej, jakości kształcenia oraz autonomii instytucjonalnej. Tym bardziej nie sposób twierdzić, że w takich warunkach możliwe było rzetelne i kompletne przedstawienie stanu faktycznego, stanowiącego podstawę późniejszych rozstrzygnięć administracyjnych.

Szczególnego znaczenia nabiera fakt, że osoby odpowiedzialne za procesy zapewniania jakości kształcenia w Uczelni – zgodnie z jej strukturą organizacyjną – działają w sposób scentralizowany, niezależnie od lokalizacji prowadzenia kierunku. W konsekwencji te same osoby zostały jednocześnie obciążone obsługą dziesięciu postępowań, co doprowadziło do przeciążenia przekraczającego normy określone prawem pracy. Trwałe przekroczenie tygodniowego czasu pracy, konieczność nieustannej dyspozycyjności, wielomiesięczny stres oraz brak realnej możliwości regeneracji skutkowały wypowiedzeniami umów o pracę, rezygnacjami z funkcji, żądaniem ograniczenia zakresu obowiązków, a także stanami skrajnego przemęczenia pracowników.

Realia te należy ocenić jako poważne naruszenie art. 66 ust. 1 Konstytucji RP, gwarantującego prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a także art. 207 § 2 Kodeksu pracy, nakładającego na pracodawcę obowiązek ochrony zdrowia i życia pracowników. Jednocześnie równoczesne prowadzenie dziesięciu ocen programowych w tym samym czasie, w zakresie tego samego kierunku studiów, narusza fundamentalną zasadę wyrażoną w art. 83 ust. 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców, zgodnie z którą w odniesieniu do tego samego obszaru działalności dopuszcza się co do zasady jedną kontrolę w danym czasie.

Choć Komisja działa na podstawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, nie zmienia to faktu, że oceniany podmiot jest jednocześnie przedsiębiorcą wykonującym działalność gospodarczą o charakterze edukacyjnym, który nie może być poddawany procedurom o charakterze represyjnym i nieproporcjonalnym, niemożliwym do zniesienia w świetle zasady proporcjonalności. W konsekwencji Uczelnia została pozbawiona realnej możliwości obrony, w tym przedstawienia stanu faktycznego w sposób pełny i wyczerpujący, co narusza istotę sprawiedliwości proceduralnej.

Na szczególne podkreślenie zasługuje również fakt, że część ocen programowych została przeprowadzona w filiach, w których kształcenie nie zostało jeszcze uruchomione, a więc

nie istniał faktyczny przedmiot oceny. Taka praktyka pozostaje sprzeczna z logiką postępowania akredytacyjnego i dodatkowo podważa wiarygodność wydanych rozstrzygnięć.

Opisane działania pozostają również w kolizji z art. 22 Konstytucji RP, gwarantującym wolność prowadzenia działalności gospodarczej i dopuszczającym jej ograniczenie wyłącznie w granicach koniecznych i proporcjonalnych, ze względu na interes publiczny. W przypadku uczelni prywatnej, której kierunki studiów zostały uprzednio pozytywnie ocenione przez tę samą Komisję na etapie ich uruchamiania, przeprowadzanie w krótkim odstępie czasu masowych ocen tej samej dokumentacji i formułowanie na tej podstawie daleko idących ocen negatywnych nosi znamiona braku spójności instytucjonalnej, a nawet działań destabilizujących działalność edukacyjną.

Wszystkie powyższe okoliczności prowadzą do wniosku, że oceny programowe wydane w warunkach ekstremalnego przeciążenia organizacyjnego, braku możliwości spokojnej komunikacji z zespołami oceniającymi oraz naruszenia podstawowych praw pracowniczych i gospodarczych nie mogą być uznane za rzetelne, proporcjonalne ani obiektywne. W konsekwencji nie powinny one stanowić podstawy do podejmowania dalszych decyzji administracyjnych wobec Uczelni.

3.8. Pozorność prawa do obrony i iluzoryczny charakter postępowania przed Polską Komisją Akredytacyjną

Kolejnym, niezwykle poważnym uchybieniem cechującym działania Polskiej Komisji Akredytacyjnej w toku przedmiotowej oceny programowej jest pozorność całego postępowania, w szczególności zaś iluzoryczny charakter prawa uczelni do obrony. Choć formalnie Uczelnia uczestniczyła w procedurze, składała obszerne wyjaśnienia, raporty, analizy oraz liczne dowody, w rzeczywistości jej stanowisko nie zostało uwzględnione w żadnym zakresie. Organy PKA stworzyły jedynie pozory dialogu, podczas gdy faktycznie prowadziły postępowanie jednostronne, w którym wynik został przesądzony z góry, a

aktywność Uczelni sprowadzono do roli rytuału proceduralnego pozbawionego znaczenia merytorycznego.

Należy podkreślić, że formalna możliwość wypowiedzenia się strony nie stanowi jeszcze realizacji prawa do obrony. Zgodnie z art. 10 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego organ administracji publicznej ma obowiązek nie tylko dopuścić stronę do udziału w postępowaniu, lecz także realnie uwzględnić jej stanowisko w procesie decyzyjnym. W niniejszej sprawie obowiązek ten nie został dochowany. Wszystkie dokumenty przedstawione przez Uczelnię – w tym biogramy kadry, opisy działań naprawczych, faktury, protokoły spotkań z otoczeniem społeczno-gospodarczym, dokumentacja infrastruktury, fotografie, a także szczegółowe wyjaśnienia dotyczące realizacji polityki jakości – pozostały bez realnej analizy.

W treści uchwał Prezydium PKA pojawiają się powtarzalne, schematyczne sformułowania o „braku dowodów” bądź „deklaratywnym i formalnym charakterze działań uczelni”, jednak bez jakiegokolwiek wskazania, które konkretne dowody zostały zbadane, jakie argumenty odrzucono oraz z jakich przyczyn uznano je za niewiarygodne lub irrelewantne. Brak jest choćby jednego fragmentu uzasadnienia, który świadczyłby o rzeczywistym zapoznaniu się z treścią przekazanych materiałów.

W konsekwencji procedura akredytacyjna utraciła swój sens projakościowy i przestała pełnić funkcję dialogiczną oraz wspierającą. Zamiast tego stała się aktem biurokratycznym oderwanym od rzeczywistości, w którym organ narzucił własną narrację, z góry deprecjonując wszelkie wyjaśnienia i korekty przedstawiane przez Uczelnię. Zniweczona została tym samym idea akredytacji jako procesu opartego na doskonaleniu jakości kształcenia, współpracy i wzajemnym uczeniu się, a w jej miejsce wprowadzono model quasi-sądowy, w którym Uczelnia została postawiona w roli podmiotu oskarżonego, faktycznie pozbawionego prawa głosu.

Pozorność procedury potęguje dodatkowo fakt, iż argumentacja zawarta w niniejszej

sprawie jest niemal dosłownie tożsama z argumentacją używaną w innych uchwałach PKA dotyczących tej samej Uczelni oraz jej filii. Powtarzalne są nie tylko tezy, ale również układ zdań, struktura logiczna, a nawet błędy redakcyjne, co dowodzi, że nie dokonano indywidualnej analizy konkretnego przypadku, lecz zastosowano mechaniczne powielanie wcześniej przygotowanych schematów. Praktyka ta pozostaje w rażącej sprzeczności z art. 7 oraz art. 77 § 1 k.p.a., które nakazują organom administracji dokładne wyjaśnienie stanu faktycznego oraz rozpatrzenie całego materiału dowodowego.

W istocie PKA nie rozpatrzyła żadnego materiału dowodowego, ograniczając się do potwierdzania tez przyjętych uprzednio i bezrefleksyjnie powielanych w kolejnych dokumentach. Działanie to stanowi naruszenie nie tylko przepisów proceduralnych, lecz również zasad konstytucyjnych, w szczególności art. 2 i art. 7 Konstytucji RP, gwarantujących rzetelność i legalizm działań władzy publicznej, oraz art. 32 Konstytucji RP, ustanawiającego zasadę równego traktowania podmiotów wobec prawa.

Dodatkowo w toku postępowania ujawniły się błędy natury logicznej i metodologicznej, polegające m.in. na powoływaniu się na nieistniejące lub nieaktualne akty normatywne, myleniu instytucji prawnych oraz posługiwaniu się ogólnikową, oderwaną od faktów argumentacją. W takich warunkach Uczelnia nie miała realnej możliwości skutecznej obrony, gdyż każda jej odpowiedź była z góry uznawana za niewystarczającą, niezależnie od jej zawartości merytorycznej.

W rezultacie Uczelnia brała udział w procedurze, która jedynie imitowała postępowanie administracyjne: mogła składać pisma, lecz nie miała wpływu na wynik sprawy; mogła przedstawiać dowody, lecz nie były one analizowane; mogła wnosić o ponowne rozpatrzenie sprawy, lecz otrzymała w istocie powtórzenie wcześniejszego rozstrzygnięcia. Zachowano pozory legalizmu, jednak w rzeczywistości doszło do rażącego naruszenia zasad rzetelności, obiektywizmu i proporcjonalności.

Tak przeprowadzone postępowanie nie spełnia minimalnych standardów prawnych i etycznych, jakie powinny cechować działania organu publicznego. Prawo Uczelni do obrony miało charakter wyłącznie iluzoryczny, a wydane uchwały są dotknięte wadą braku rozpoznania istoty sprawy. Z tych przyczyn uchwała Prezydium PKA nie może stanowić podstawy jakiegokolwiek decyzji administracyjnej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, gdyż jest dokumentem obciążonym wadą pozorności procesowej i pozbawionym mocy dowodowej.

3.9. Rozbieżności ocen Polskiej Komisji Akredytacyjnej w równoległych ocenach kierunku psychologia jako przejaw utraty spójności i rzetelności instytucjonalnej

Jednym z najbardziej uderzających, a zarazem najgroźniejszych dla integralności całego postępowania akredytacyjnego uchybień jest brak spójności i konsekwencji w ocenach formułowanych przez różne zespoły Polskiej Komisji Akredytacyjnej, prowadzące równoległe ewaluacje kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) w siedzibie głównej Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” oraz w jej dziewięciu filiach. Skala i charakter tych rozbieżności podważają nie tylko wiarygodność poszczególnych ocen, lecz także legitymację metodologiczną i instytucjonalną PKA jako organu wykonującego zadania publiczne w imieniu państwa.

Uczelnia, działając w sposób transparentny, jednolity i konsekwentny, przedłożyła we wszystkich postępowaniach identyczny materiał dowodowy: te same raporty samooceny, procedury, regulaminy, wzory dokumentów oraz schematy funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Przyjęto zasadę pełnej spójności organizacyjnej pomiędzy poszczególnymi lokalizacjami, co oznacza, że każdy zespół wizytujący PKA oceniał ten sam model funkcjonowania kierunku, dysponując tym samym zestawem informacji.

Pomimo tego, poszczególne zespoły PKA sformułowały rozbieżne, a niekiedy wzajemnie sprzeczne stanowiska. Rozwiązania uznane w jednej filii za „właściwe” lub „zgodne z

misją uczelni” były w innej filii kwalifikowane jako „rażące uchybienia”, „działania pozorne” bądź „niespójne”. W efekcie ten sam stan faktyczny generował sprzeczne konkluzje merytoryczne w ramach tej samej instytucji nadzorczej.

Taka sytuacja stanowi wymowny dowód chaosu interpretacyjnego i metodologicznego. Organ, który z definicji powinien gwarantować jednolitość, profesjonalizm i rzetelność oceny jakości kształcenia, dopuścił do stanu, w którym różne składy tej samej instytucji przeczą sobie wzajemnie. Zamiast spójnego systemu oceny jakości powstała mozaika arbitralnych ocen, pozbawionych wspólnych punktów odniesienia i jednolitych kryteriów interpretacyjnych.

Nie jest to uchybienie o charakterze jednostkowym czy incydentalnym, lecz wada strukturalna całego procesu akredytacyjnego. W świetle art. 2 Konstytucji RP, wyrażającego zasadę demokratycznego państwa prawnego, organy władzy publicznej są zobowiązane do działania w sposób jednolity, przewidywalny i spójny. W niniejszej sprawie zasada ta została rażąco naruszona, gdyż PKA – działając na tej samej podstawie prawnej i oceniając identyczny program studiów – wydała rozstrzygnięcia wzajemnie się wykluczające.

Tego rodzaju niekonsekwencja narusza również zasadę równego traktowania podmiotów (art. 32 Konstytucji RP) oraz zasadę zaufania obywateli do państwa i jego instytucji. Uczelnia miała prawo oczekiwać, że będzie oceniana według jednakowych kryteriów i standardów, niezależnie od miejsca realizacji programu. Tymczasem praktyka PKA dowodzi stosowania zmiennych, nieprzewidywalnych i uznaniowych kryteriów, dostosowywanych nie do faktów i dowodów, lecz do składu osobowego zespołu oceniającego.

W rezultacie postępowania te utraciły walor obiektywizmu, a ich wynik stał się przypadkowy, zależny nie od jakości kształcenia, lecz od subiektywnych ocen poszczególnych zespołów. Taka praktyka prowadzi do erozji autorytetu PKA, której

działalność przestaje być postrzegana jako gwarant jakości, a zaczyna być kojarzona z arbitralnością i brakiem skutecznej kontroli wewnętrznej.

W konsekwencji należy stwierdzić, że oceny wydane w warunkach braku spójności wewnętrznej i logicznej nie spełniają podstawowych standardów rzetelności i legalizmu. Nie mogą one stanowić wiarygodnej podstawy do podejmowania przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jakichkolwiek decyzji administracyjnych, w szczególności decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia kierunku studiów. Skoro bowiem w ramach jednej instytucji publicznej, wobec tożsamego stanu faktycznego, zapadają oceny wzajemnie się wykluczające, to cały proces traci cechy postępowania akredytacyjnego i przybiera postać biurokratycznej loterii, sprzecznej z zasadami państwa prawa.

W świetle powyższego Minister powinien z urzędu dostrzec wadę systemową w działaniu Polskiej Komisji Akredytacyjnej i odmówić uznania jej uchwał za wiarygodną podstawę rozstrzygnięć administracyjnych. Ocena pozbawiona spójności i jednolitości nie jest oceną w rozumieniu prawa, lecz dokumentem pozbawionym mocy dowodowej, sprzecznym z normami konstytucyjnymi, przepisami k.p.a. oraz europejskimi standardami zapewniania jakości kształcenia.

3.10. Nieprofesjonalny, emocjonalny i niemierzalny język ocen Polskiej Komisji Akredytacyjnej – naruszenie standardów rzetelnej argumentacji i prawa do obrony

Kolejnym istotnym uchybieniem obciążającym ocenę programową jest zastosowanie przez Polską Komisję Akredytacyjną języka o charakterze emocjonalnym, ocennym i niemierzalnym, który pozostaje w sprzeczności z wymaganiami stawianymi organowi publicznemu dokonującemu eksperckiej ewaluacji jakości kształcenia. W uzasadnieniach uchwał oraz w dokumentach towarzyszących PKA posługuje się sformułowaniami o agresywnym i deprecjonującym wydźwięku, które nie są oparte na weryfikowalnych przesłankach, a przez to uniemożliwiają merytoryczną polemikę.

Przykładowo, PKA stwierdza, że „skala uchybień uniemożliwia ich zniwelowanie w

racjonalnym czasie”. Sformułowanie to ma charakter czysto retoryczny: nie wskazano, jaka „skala” uchybień została ustalona, jakimi kryteriami ją mierzono, ani co organ rozumie pod pojęciem „racjonalnego czasu”. Brak jest jakichkolwiek parametrów, progów czy odniesień, które pozwalałyby zweryfikować to twierdzenie lub odnieść się do niego w sposób rzeczowy.

Analogicznie, w uzasadnieniu pojawia się określenie „masywny, bardzo szeroki zakres wad procesu kształcenia”, które pozostaje rażąco nieproporcjonalne wobec faktu, że znaczna część kryteriów oceny została uznana za spełnione lub spełnione częściowo. Takie uogólnienie nie tylko nie znajduje oparcia w strukturze samej oceny, ale stanowi przykład nacechowanej emocjonalnie hiperboli, pozbawionej wartości analitycznej.

Szczególnie problematyczne jest również twierdzenie, że „zmiany mają charakter wyłącznie powierzchowny i wizerunkowy”. PKA nie wskazuje żadnych przesłanek faktycznych, które prowadziłyby do tak daleko idącego wniosku, nie odnosi się do konkretnych dokumentów, działań, harmonogramów ani wskaźników, a mimo to formułuje ocenę o charakterze intencjonalnym, imputując Uczelni motywacje pozamerytoryczne. Jest to sprzeczne z elementarnymi standardami profesjonalizmu eksperckiego, a jednocześnie niemożliwe do skutecznego zakwestionowania, gdyż brak jest tezy falsyfikowalnej.

Na tym tle szczególnie jaskrawo ujawnia się wewnętrzna niespójność argumentacji PKA po złożeniu przez Uczelnię wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Pomimo obszernej odpowiedzi Uczelni, organ powtarza zarzuty, jakoby „uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych” oraz „nie odniosła się merytorycznie do treści zarzutów”, bez jakiegokolwiek analizy treści złożonych wyjaśnień. W istocie brak odniesienia merytorycznego można w tym przypadku przypisać samemu organowi, który udziela odpowiedzi lakonicznych, ocennych i pozbawionych uzasadnienia, nie podejmując dialogu z argumentacją strony.

Tak skonstruowana narracja świadczy o niskim poziomie merytorycznym uzasadnienia i o odejściu od standardów rzetelnej oceny. Używanie niemierzalnych pojęć, ocen intencjonalnych oraz języka deprecjonującego nie tylko narusza zasadę bezstronności i obiektywizmu, ale także pozbawia Uczelnię realnego prawa do obrony, gdyż uniemożliwia skuteczną polemikę z zarzutami sformułowanymi w sposób nieprecyzyjny.

W konsekwencji należy stwierdzić, że tak sporządzona ocena programowa nie wnosi żadnej wartości do systemu szkolnictwa wyższego, nie realizuje misji projakościowej PKA, a jej treść nie spełnia standardów profesjonalizmu, mierzalności i transparentności właściwych dla organu publicznego. Zamiast pełnić funkcję wspierającą doskonalenie jakości kształcenia, ocena ta przybiera formę retorycznego aktu dezawuacji, który nie może stanowić wiarygodnej podstawy do podejmowania dalszych decyzji administracyjnych.

4. Ustosunkowanie się do poszczególnych zarzutów PKA

4.1. Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do podważania kompetencji Polskiej Komisji Akredytacyjnej i powtarzania argumentów adresowanych do ustaleń raportu Zespołu Oceniającego, powtarzając je w większej części z wcześniejszych pism kierowanych do PKA. Tezy Uczelni dotyczące procedury potwierdzania efektów uczenia się (PEU) nie znajdują merytorycznego uzasadnienia. W kontekście kierunku psychologia możliwość potwierdzania efektów uczenia się przez osoby nieposiadające wykształcenia ani doświadczenia w tym obszarze jest w praktyce niemożliwa. W przypadku pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia efekty uczenia się są/powinny być głęboko związane z wiedzą teoretyczną i umiejętnościami praktycznymi specyficznymi dla dyscypliny psychologii, np.:

- znajomość głównych teorii i paradygmatów psychologicznych,
- rozumienie mechanizmów funkcjonowania człowieka w ujęciu biopsychospołecznym,
- umiejętność prowadzenia diagnozy psychologicznej i stosowania narzędzi psychometrycznych,
- umiejętność formułowania interwencji psychologicznych.

Tego rodzaju efektów nie sposób uzyskać w innym zawodzie niż psycholog, ponieważ nie są one przedmiotem formalnej edukacji lub praktyki w innych branżach. Nazwa zajęć nie przesądza o tożsamości efektów uczenia się. Z przepisów prawa jednoznacznie wynika, że podstawą procedury PEU są efekty uczenia się określone w programie studiów danego

kierunku, a nie formalne podobieństwo nazw zajęć dydaktycznych. W związku z powyższym, Uczelnia nie ma prawnej możliwości potwierdzić efektów uczenia się tylko na podstawie: podobieństwa nazw przedmiotów, przedłożonych certyfikatów zawodowych, doświadczenia w innych branżach (np. coaching, mediacje, policja, ratownictwo). W przypadku kierunku psychologia, potwierdzenie efektów jest możliwe wyłącznie wówczas, gdy kandydat wykaże zgodność z określonymi efektami kierunkowymi, w tym np. w zakresie: wiedzy o teoriach i metodach psychologicznych, umiejętności psychometrycznych i diagnostycznych, stosowania interwencji psychologicznych zgodnych z zasadami etyki zawodu. Osoba, która nie realizowała tych efektów w kontekście psychologicznym, nie może ich spełnić w rozumieniu ustawy – niezależnie od ogólnego doświadczenia zawodowego.

Student jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia nabywa efekty uczenia się przypisane do tego kierunku w toku zaplanowanego i zorganizowanego procesu kształcenia – poprzez udział w zajęciach, praktykach, działaniach dydaktycznych i ewaluacyjnych prowadzonych przez uprawnioną uczelnię. Efekty te nie są warunkiem wstępnym, lecz celem i rezultatem studiów. Tymczasem procedura potwierdzania efektów uczenia się dotyczy sytuacji odwrotnej – kandydat ma wykazać, że osiągnął już wcześniej, poza systemem szkolnictwa wyższego, konkretne efekty uczenia się przewidziane w programie danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Nie chodzi tu o podobieństwo nazw przedmiotów czy ogólny zakres wiedzy, lecz o realne, merytoryczne potwierdzenie, że kandydat posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje tożsame z tymi, które uzyskuje student psychologii po ukończeniu odpowiednich modułów, podlegających formalnej ocenie dydaktycznej.

Zestawianie sytuacji studenta, który nabywa efekty w ramach pięcioletnich studiów kierunkowych, z sytuacją kandydata do PEU, który musi wykazać, że już je posiada – bez odbycia tych studiów – jest błędne i logicznie niespójne. Student nie musi wykazywać, że posiada efekty na początku studiów, ponieważ są one właśnie celem tego kształcenia.

Kandydat ubiegający się o potwierdzenie efektów musi natomiast już teraz, przed rozpoczęciem studiów, udowodnić ich osiągnięcie na poziomie wymaganym przez dany program. Twierdzenie Uczelni nie uwzględnia tej zasadniczej różnicy i przez to prowadzi do nieuprawnionych wniosków.

Podsumowując, potwierdzenie efektów uczenia się dotyczy właśnie efektów, a nie nazw zajęć. Efekty dla zajęć na kierunku psychologia są specyficzne i uwzględniają wiedzę i kompetencje psychologiczne. Nawet jeśli nazwa zajęć brzmi identycznie, realizowane treści i wymagane efekty mogą być diametralnie różne. Kandydat, który nie pracował jako psycholog i nie kształcił się w tym kierunku, nie może w wiarygodny sposób wykazać osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do tego kierunku studiów.

Ponadto Prezydium PKA zważyło, iż działania naprawcze Uczelni mają charakter deklaracyjny, formalny i inicjalny, zostały podjęte dopiero jako reakcja na wyniki oceny programowej. Uczelnia dopiero kilka miesięcy temu znowelizowała zarządzenie dotyczące potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się. Nie przedstawiła jednak przykładów jego zastosowania przez Filię w Gdańsku czy dokumentacji procesu uznawania efektów uczenia się. Uczelnia nie wykazała zaistnienia faktów, które stanowiłyby prawnie relewantne przesłanki do indywidualnego skrócenia czasu trwania studiów do 5 semestrów. Ocenie programowej podlega przede wszystkim stan realny, rzeczywiste przejawy przebiegu procesu kształcenia. Masywny, bardzo szeroki zakres wad procesu kształcenia, rozpatrywany nie tylko w kontekście przedmiotowego zarzutu, ale i wielu innych, podniesionych w Uchwale Prezydium PKA dowodzi, iż skala uchybień uniemożliwia ich zniwelowanie w racjonalnym czasie.

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

W pierwszej kolejności należy wskazać, że argumentacja Polskiej Komisji Akredytacyjnej obarczona jest fundamentalnym błędem pojęciowym, polegającym na naprzemiennym i nieuprawnionym stosowaniu pojęć „potwierdzanie efektów uczenia się” oraz

„uznawanie efektów uczenia się”, traktowanych przez PKA jak instytucje tożsame. Tymczasem są to dwie odrębne, normatywnie rozdzielone instytucje prawa o szkolnictwie wyższym, o różnych podstawach prawnych, odmiennych adresatach i innym celu.

Potwierdzanie efektów uczenia się jest instytucją dotyczącą przyjęcia na studia, a jej istotą jest weryfikacja efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Instytucja ta została jednoznacznie uregulowana w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w szczególności:

- w art. 28 ust. 1 pkt 13, który stanowi, że do zadań senatu uczelni należy określenie sposobu potwierdzania efektów uczenia się,
- w art. 69 ust. 1 pkt 2, zgodnie z którym przyjęcie na studia może nastąpić poprzez potwierdzenie efektów uczenia się,
- przede wszystkim zaś w art. 71 ust. 1, który *expressis verbis* wskazuje, że „uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu”.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że „potwierdzanie efektów uczenia się” należy utożsamiać wyłącznie z efektami uzyskanymi poza systemem studiów, a nie – jak czyni to PKA – z efektami osiąganymi w toku formalnego kształcenia akademickiego. Tym samym cała argumentacja Komisji, oparta na tezie, że określonych efektów „nie sposób uzyskać poza studiami psychologicznymi”, pozostaje irrelevantna normatywnie, gdyż ustawodawca wprost dopuścił możliwość ich potwierdzania, pozostawiając uczelniom obowiązek ich rygorystycznej weryfikacji, a nie generalnego wykluczania tej instytucji.

Kluczowe znaczenie ma również art. 71 ust. 2 ustawy, który wskazuje zamknięty katalog programów studiów, dla których potwierdzanie efektów uczenia się jest wyłączone.

Skoro kierunek psychologia nie został ujęty w tym katalogu, to – stosując wykładnię a contrario – należy jednoznacznie przyjąć, że dla tego kierunku ustawodawca dopuścił możliwość potwierdzania efektów uczenia się. Gdyby wolą ustawodawcy było wyłączenie psychologii z tej instytucji, znalazłoby to wyraźne odzwierciedlenie w treści ustawy. Brak takiego wyłączenia oznacza, że PKA nie jest uprawniona do jego konstruowania w drodze interpretacji rozszerzającej.

Działanie PKA polegające na faktycznym wykluczeniu możliwości potwierdzania efektów uczenia się na kierunku psychologia stanowi zatem działanie ultra vires, polegające na rozszerzeniu ustawowego katalogu ograniczeń, do czego Komisja nie posiada żadnego mandatu prawnego.

Niezależnie od powyższego należy wyraźnie oddzielić instytucję potwierdzania efektów uczenia się od uznawania efektów uczenia się, która została uregulowana w art. 85 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przepis ten stanowi, że „student ma prawo do przenoszenia i uznawania punktów ECTS”. Warto podkreślić, że prawo to zostało wymienione jako pierwsze w katalogu praw studenta, co jednoznacznie świadczy o jego fundamentalnym znaczeniu w systemie szkolnictwa wyższego.

W konsekwencji należy stwierdzić, że zarzut PKA w zakresie kryterium 3 został oparty na błędnym utożsamieniu dwóch odrębnych instytucji prawnych, prowadzącym do nieuprawnionego wniosku o rzekomej niemożności stosowania procedury potwierdzania efektów uczenia się na kierunku psychologia. Taka interpretacja nie znajduje oparcia w przepisach ustawy, a jej przyjęcie prowadziłoby do bezpodstawnego ograniczenia praw kandydatów i studentów oraz do naruszenia zasady legalizmu.

Bardzo istotnym elementem sprawy, całkowicie pominiętym w argumentacji Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jest fakt, iż Filia w Gdańsku ponosi negatywne konsekwencje działań, których nie dokonała, a które zostały zrealizowane w innym miejscu, na podstawie odrębnych uprawnień i przez inny podmiot organizacyjny Uczelni.

Procedury potwierdzania efektów uczenia się oraz uznawania efektów uczenia się, do których odnosi się PKA, zostały przeprowadzone w ramach uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia w siedzibie Uczelni w Warszawie, a więc przed uruchomieniem Filii w Gdańsku i poza zakresem jej kompetencji organizacyjnych oraz decyzyjnych. Filia w Gdańsku nie uczestniczyła w tych procesach i nie podejmowała żadnych czynności administracyjnych w tym zakresie.

Mimo to PKA przypisuje Filii w Gdańsku odpowiedzialność za skutki działań dokonanych przez siedzibę Uczelni w Warszawie, co prowadzi do absurdu normatywnego. W praktyce oznaczałoby to bowiem, że ujemne konsekwencje tych samych czynności administracyjnych ponosiłyby jednocześnie dwa odrębne podmioty organizacyjne – zarówno siedziba Uczelni, jak i Filia – pomimo że tylko jeden z nich faktycznie realizował te procedury.

Sytuacja ta jest szczególnie rażąca w kontekście faktu, że Filia w Gdańsku przejęła studentów, wobec których procedury potwierdzania lub uznawania efektów uczenia się zostały już wcześniej przeprowadzone w Warszawie. Filia otrzymała zatem „gotowego” studenta, którego status prawny został ukształtowany przed rozpoczęciem kształcenia w Filii. Przypisywanie Filii odpowiedzialności za wcześniejsze decyzje administracyjne innej jednostki organizacyjnej Uczelni jest sprzeczne z zasadami logiki prawnej, odpowiedzialności indywidualnej oraz elementarnej sprawiedliwości proceduralnej.

Dla unaocznienia absurdalności stanowiska PKA wystarczy zastosować analogię: gdyby Filia w Gdańsku przyjęła studenta przeniesionego z innej uczelni, w której wcześniej dokonano potwierdzenia lub uznania efektów uczenia się, jaką odpowiedzialność ponosiłaby Filia za te wcześniejsze czynności? Odpowiedź jest jednoznaczna – żadną. Filia nie uczestniczyłaby w procedurze, nie miałaby wpływu na jej przebieg ani wynik i nie mogłaby ponosić za nią konsekwencji. Identyczna logika powinna znaleźć zastosowanie w niniejszej sprawie.

Tymczasem PKA przyjmuje konstrukcję, w której Filia – działająca na odrębnych uprawnieniach i realizująca własny interes prawny – jest rozliczana za działania podjęte przez siedzibę Uczelni, co prowadzi do bezprecedensowego naruszenia zasady przypisywania odpowiedzialności wyłącznie podmiotowi, który faktycznie dokonał danej czynności. Takie podejście oznacza w istocie zbiorową odpowiedzialność organizacyjną, nieznaną ani prawu administracyjnemu, ani przepisom regulującym funkcjonowanie szkolnictwa wyższego.

W konsekwencji należy stwierdzić, że PKA w sposób nieuprawniony rozlicza Filię w Gdańsku z procedur, które jej nie dotyczą, pomimo że Filia:

- nie prowadziła postępowań potwierdzania efektów uczenia się ani uznaniowych,
- nie podejmowała decyzji w tym zakresie,
- nie miała wpływu na ich treść ani skutki,
- jedynie realizuje kształcenie studentów, których status został ukształtowany wcześniej.

Taka praktyka prowadzi do sytuacji, w której Filia, pomimo „nietknięcia” procedurą potwierdzania efektów uczenia się, znajduje się w realnym zagrożeniu utraty uprawnień, co należy ocenić jako rażąco nieproporcjonalne, nieracjonalne i sprzeczne z zasadami państwa prawa. Zarzut PKA w tym zakresie nie tylko nie znajduje podstawy prawnej, lecz prowadzi do wewnętrznie sprzecznych i nielogicznych konsekwencji, które nie mogą zostać zaakceptowane w prawidłowo prowadzonym postępowaniu administracyjnym.

W świetle powyższych ustaleń należy jednoznacznie stwierdzić, że Minister nie może podjąć decyzji administracyjnej w oparciu o ocenę programową sporządzoną przez Polską Komisję Akredytacyjną w niniejszej sprawie, albowiem ocena ta jest obciążona wadami o charakterze fundamentalnym, zarówno na poziomie wykładni prawa, jak i granic kompetencji organu opiniującego.

Po pierwsze, argumentacja PKA ujawnia skrajną niekompetencję normatywną, polegającą na nierozróżnianiu instytucji prawa wprost i szczegółowo uregulowanych w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komisja myli instytucję potwierdzania efektów uczenia się (art. 28 ust. 1 pkt 13, art. 69 ust. 1 pkt 2, art. 71 ustawy) z instytucją uznawania efektów uczenia się i punktów ECTS (art. 85 ustawy), traktując je zamiennie i wyprowadzając z tego nieuprawnione wnioski o rzekomej niemożności ich stosowania na kierunku psychologia. Takie działanie stanowi naruszenie zasady legalizmu (art. 7 Konstytucji RP) oraz zasady praworządności i zaufania do organów władzy publicznej (art. 2 Konstytucji RP).

Po drugie, PKA rażąco przekracza zakres swoich uprawnień, konstruuąc w drodze interpretacji nowe ograniczenia ustawowe, których ustawodawca świadomie nie przewidział. Ustawa w sposób wyczerpujący wskazuje kierunki studiów, dla których potwierdzanie efektów uczenia się jest wyłączone (art. 71 ust. 2 PSWiN). Kierunek psychologia nie został objęty tym wyłączeniem, co oznacza, że PKA nie posiada żadnego mandatu do jego wprowadzania w drodze oceny programowej. Działanie Komisji ma zatem charakter *ultra vires* i narusza art. 7 Konstytucji RP oraz art. 6 k.p.a.

Po trzecie, stanowisko PKA jest wewnętrznie sprzeczne i arbitralne, gdyż Komisja w tym samym czasie, w odniesieniu do tego samego kierunku studiów, formułuje skrajnie odmienne oceny. To, co – według PKA – „nie jest możliwe w praktyce” na kierunku psychologia prowadzonym przez Uczelnię Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”, jest w pełni dopuszczalne i prawidłowe w ocenach programowych realizowanych równolegle w innych uczelniach, w tym na Uniwersytecie Gdańskim, nawet przy tożsamości osoby przewodniczącej zespołów oceniających. Taka praktyka narusza art. 32 Konstytucji RP (zasada równego traktowania) oraz art. 8 k.p.a. (zasada zaufania i przewidywalności działania organów).

Po czwarte – i najistotniejsze z punktu widzenia decyzji Ministra – PKA w sposób

całkowicie nieuprawniony przypisuje Filii w Gdańsku odpowiedzialność za działania, które zostały dokonane przez siedzibę Uczelni w Warszawie, w ramach odrębnych uprawnień do prowadzenia studiów. Fakt, że obie jednostki funkcjonują w strukturze jednej uczelni, nie znosi odrębności decyzji administracyjnych uprawniających do prowadzenia kształcenia w danej lokalizacji. Kształcenie w Filii w Gdańsku odbywa się na innych uprawnieniach niż kształcenie w siedzibie w Warszawie, a Filia nie uczestniczyła w procedurach potwierdzania ani uznawania efektów uczenia się, które PKA uznaje za problematyczne.

Nie sposób wyobrazić sobie legalności sytuacji, w której za czynności administracyjne dokonane w Warszawie Minister podejmuje decyzję o cofnięciu uprawnień dla Filii w Gdańsku, która: nie dokonywała tych czynności, nie miała na nie wpływu, realizuje kształcenie na podstawie odrębnej decyzji administracyjnej.

Tego rodzaju konstrukcja narusza zasadę indywidualizacji odpowiedzialności administracyjnej, zasadę proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) oraz art. 77 § 1 k.p.a., albowiem prowadzi do rozstrzygnięcia bez rzetelnego ustalenia, który podmiot faktycznie dopuścił się kwestionowanych działań.

W konsekwencji należy stwierdzić, że ocena programowa PKA w zakresie kryterium 3 nie spełnia minimalnych standardów legalności, rzetelności i spójności, a jej wykorzystanie jako podstawy decyzji administracyjnej Ministra prowadziłoby do rażącego naruszenia prawa. Minister, jako organ odpowiedzialny za legalność rozstrzygnięcia, jest zobowiązany odmówić oparcia decyzji na materiale obciążonym tak poważnymi wadami, gdyż w przeciwnym razie sankcjonowałby działania sprzeczne z ustawą, Konstytucją oraz zasadami państwa prawa.

4.2. Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

We wniosku o ponowne Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami uchwały Prezydium PKA. Stwierdzone przez Zespół oceniający: chaos w przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji kadry akademickiej oraz liczne braki i nieprawidłowości sprawiają, że nawet idące w dobrym kierunku działania naprawcze wymagałyby potwierdzenia okolicznościami faktycznymi, zaistniałymi w dłuższym okresie czasu. Tymczasem działania naprawcze przedstawione przez Uczelnię w kontekście kryterium 4 mają one charakter deklaracyjny, formalny i inicjalny, zostały podjęte dopiero jako reakcja na wyniki oceny programowej. Zaś ocenie programowej podlega przede wszystkim stan realny, rzeczywiste przejawy przebiegu procesu kształcenia, a nie stan zaprojektowany w dokumentach, jaki według deklaracji Uczelni może zostać osiągnięty w przyszłości, nie wyłączając problematyki polityki kadrowej i realizacji zajęć przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. Przy tym masowy, bardzo szeroki zakres wad procesu kształcenia, rozpatrywany nie tylko w kontekście przedmiotowych zarzutów dowodzi, iż skala uchybień uniemożliwia ich zniwelowanie w racjonalnym czasie. Filia w Gdańsku przy obecnym stanie zasobów kadrowych (liczebność, kwalifikacje formalne, zróżnicowanie, nawet przy założeniu rozbudowy kadry w zakresie liczby) obecnie nie może zapewnić studentom osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się założonych dla kierunku psychologia.

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zarzut sformułowany przez Polską Komisję Akredytacyjną, dotyczący rzekomego „chaosu” w dokumentacji kadry akademickiej, pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowym z działaniami samej Komisji, a nie z

rzeczywistym stanem organizacyjnym Uczelni.

Stwierdzony przez PKA „chaos” w dokumentacji kadrowej jest bowiem bezpośrednim skutkiem wszczęcia jednocześnie trzynastu ocen programowych, realizowanych w dziesięciu lokalizacjach, w warunkach nadzwyczajnego natężenia czasowego oraz przyspieszonej procedury. Tego rodzaju kumulacja postępowań kontrolnych, bez jakiegokolwiek rozłożenia ich w czasie, stworzyła dla Uczelni skrajnie trudne wyzwanie organizacyjne, które nie znajduje precedensu w praktyce funkcjonowania systemu akredytacyjnego.

W istocie zatem PKA zarzuca Uczelni okoliczność, którą sama wywołała. Informacje i dokumentacja dotyczące kadry akademickiej były przygotowywane i przekazywane w warunkach administracyjnej presji o charakterze nadzwyczajnym, przy jednoczesnej obsłudze wielu zespołów oceniających, żądających analogicznych, lecz formalnie odrębnych zestawów danych. Oczywistą i nieuniknioną konsekwencją takiego stanu rzeczy było to, że obraz Uczelni oraz sposób realizacji kształcenia nie został przedstawiony w sposób odpowiadający rzeczywistemu stanowi faktycznemu, lecz w sposób fragmentaryczny, reaktywny i wymuszony organizacyjnie.

Uczelnia stoi na stanowisku, że właśnie w wyniku tej administracyjnej „napaści”, polegającej na jednoczesnym uruchomieniu trzynastu ocen programowych, doszło do skrajnego zakrzywienia obrazu rzeczywistości organizacyjnej i kadrowej. W konsekwencji oceny programowe przeprowadzone w takich warunkach nie mogą być traktowane jako rzetelne i miarodajne źródło informacji o rzeczywistym stanie Uczelni, w tym o stanie kadry akademickiej w Filii w Gdańsku na kierunku psychologia.

Z tego względu materiał dowodowy, na którym opiera się PKA, nie spełnia minimalnych standardów wiarygodności, jakie powinny charakteryzować dokumentację stanowiącą podstawę dla dalszych rozstrzygnięć administracyjnych. Nie jest to materiał odzwierciedlający realny, ustabilizowany przebieg procesu kształcenia, lecz produkt

sytuacji nadzwyczajnego przeciążenia organizacyjnego, za które Uczelnia nie ponosi winy.

W szczególności należy podkreślić, że taki materiał nie może stanowić rzetelnej podstawy do podejmowania przez Ministra decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień do prowadzenia kierunku studiów. Decyzja o tak daleko idących skutkach prawnych nie może opierać się na obrazie stanu faktycznego zdeformowanym przez warunki, które zostały wytworzone przez sam organ oceniający.

W konsekwencji zarzut PKA dotyczący kryterium 4, oparty na rzekomym „chaosie” w dokumentacji kadry, nie tylko nie dowodzi niespełnienia kryterium, lecz ujawnia, że sama procedura oceny została przeprowadzona w warunkach uniemożliwiających rzetelną rekonstrukcję stanu faktycznego. Tym samym ocena programowa w tym zakresie nie może być uznana za wiarygodną, obiektywną ani przydatną decyzyjnie i nie powinna być brana pod uwagę przy rozstrzyganiu sprawy przez Ministra.

Nie jest zrozumiałe, na jakiej podstawie Polska Komisja Akredytacyjna formułuje tezę, że „działania naprawcze przedstawione przez Uczelnię w kontekście kryterium 4 mają charakter deklaracyjny, formalny i inicjalny”. Teza ta pozostaje w oczywistej sprzeczności z materiałem przedstawionym przez Uczelnię w toku postępowania, w szczególności w odpowiedzi na raport z wizytacji, w której Uczelnia transparentnie wykazała konkretne, realne i merytorycznie uzasadnione zmiany w obsadach zajęć dydaktycznych.

Uczelnia dokonała w szczególności następujących zmian personalnych:

- na zajęciach „Diagnoza psychologiczna” – zastąpiono mgr Pawła Pilkiewicza osobą dr Agnieszką Pigłowską-Juhnke;
- na zajęciach „Psychologia kliniczna” – zastąpiono mgr Pawła Pilkiewicza osobą dr Agnieszką Pigłowską-Juhnke;

- na zajęciach „Podstawy neuropsychologii” – zastąpiono mgr Pawła Pilkiewicza osobą dr Oskarem Wróblewskim;
- na zajęciach „Etyka zawodu psychologa” – zastąpiono mgr Magdalenę Gajderowicz osobą dr Teresą Panas.

Są to zmiany konkretne, weryfikowalne i dotyczące kluczowych przedmiotów kierunkowych, a więc bezpośrednio odnoszące się do istoty kryterium 4. Co więcej, Uczelnia wykazała te zmiany w dokumentacji przedkładanej PKA, wskazując, że są one oparte na realnej współpracy z osobami włączonymi do obsad i posiadają merytoryczne uzasadnienie z perspektywy realizacji programu studiów.

W tym stanie rzeczy określenie takich działań mianem „deklaratywnych, formalnych i inicjalnych” ma charakter czysto ocenny i nie wynika z żadnej analizy faktów. PKA nie wskazuje, który element tych zmian miałby być rzekomo jedynie deklaracją, nie wyjaśnia, dlaczego obsady oparte na konkretnych osobach i konkretnych przedmiotach miałyby być „formalnością”, ani jakie kryterium „inicjalności” miałyby tu zastosowanie. Jest to zatem zarzut sformułowany w sposób niemierzalny i нефalsyfikowalny, co uniemożliwia merytoryczną polemikę i podważa rzetelność oceny.

Ponadto argumentacja Komisji prowadzi do wniosku praktycznie nieakceptowalnego: skoro każda korekta obsad dokonana po wizytacji jest z góry dyskwalifikowana jako „reaktywna” lub „deklaratywna”, to oznaczałoby to, że uczelnia nie ma realnej możliwości naprawienia wskazanych uchybień w toku postępowania. Taki sposób rozumowania czyniłby z procedury oceny programowej instrument wyłącznie sankcyjny, a nie projakościowy, i w istocie eliminowałby sens przedstawiania działań naprawczych.

W tym kontekście rodzi się również zasadnicze pytanie o równość i jednolitość standardów stosowanych przez PKA: czy w przypadku innych uczelni, które w toku postępowań akredytacyjnych dokonują korekt obsad lub wzmacniają kadrę w reakcji na uwagi zespołu oceniającego, Komisja również automatycznie deprecjonuje te działania

jako „deklaratywne” i „formalno-inicjalne”? Jeżeli nie – oznacza to nierówne traktowanie Uczelni. Jeżeli natomiast tak – oznaczałoby to systemową konstrukcję, w której instytucja działań naprawczych jest w praktyce pozbawiona znaczenia, co pozostaje w sprzeczności z istotą i celem procedury zapewniania jakości.

W konsekwencji należy stwierdzić, że zarzut PKA w tym zakresie nie został wykazany, a ocena działań Uczelni jako „deklaracyjnych, formalnych i inicjalnych” jest arbitralna, nieuzasadniona i sprzeczna z przedstawionym materiałem dowodowym, w szczególności z wykazanymi zmianami w obsadach zajęć.

Szczególne zastrzeżenia budzi użyte przez Polską Komisję Akredytacyjną sformułowanie, zgodnie z którym „masywny, bardzo szeroki zakres wad procesu kształcenia (...) dowodzi, iż skala uchybień uniemożliwia ich zniwelowanie w racjonalnym czasie”. Teza ta ma charakter czysto retoryczny, jest niemierzalna i nie znajduje żadnego oparcia w ustalonym stanie faktycznym.

Po pierwsze, należy wskazać, że jest to frazes powielany słowo w słowo w wielu ocenach programowych dotyczących Uczelni „Varsovia”, niezależnie od przedmiotu oceny. Nie chodzi tu o polemikę merytoryczną z treścią, lecz o fakt mechanicznego kopiowania znaczących fragmentów uzasadnień pomiędzy różnymi opiniami, bez ich dostosowania do konkretnego stanu faktycznego. Taka praktyka sama w sobie podważa rzetelność i indywidualny charakter oceny, a także rodzi uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistej analizy materiału dowodowego w danej sprawie.

Abstrahując nawet od tej okoliczności, należy jednoznacznie stwierdzić, że użycie pojęcia „masywny, bardzo szeroki zakres wad” stanowi oczywiste zakłamywanie rzeczywistości. Uczelnia – reagując na ustalenia raportu z wizytacji – przedstawiła konkretne zmiany w obsadach czterech zajęć dydaktycznych, polegające na zastąpieniu osób uznanych przez PKA za nieprawidłowo dobrane innymi osobami, również związanymi z kształceniem w Uczelni „Varsovia” i posiadającymi odpowiednie

kwalifikacje.

W kontekście programu studiów na kierunku psychologia, który obejmuje ponad 100 różnych zajęć dydaktycznych, zmiany dokonane w obsadach zaledwie czterech zajęć oznaczają korektę na poziomie około 3% wszystkich obsad dydaktycznych. Określanie takiej skali jako „masywnej” czy „bardzo szerokiej” jest rażąco nieproporcjonalne, pozbawione elementarnej uczciwości analitycznej i sprzeczne z zasadami logicznego wnioskowania.

PKA nie wykazuje przy tym:

- które inne elementy procesu kształcenia miałyby być „wadliwe”,
- na czym miałyby polegać ich „masywność”,
- jakie obiektywne kryteria pozwalają uznać, że 3% korekt stanowi „bardzo szeroki zakres wad”,
- ani dlaczego takie uchybienia miałyby być niemożliwe do usunięcia „w racjonalnym czasie”.

W rzeczywistości mamy do czynienia z hiperbolą językową, której funkcją nie jest opis stanu faktycznego, lecz wytworzenie wrażenia katastrofalnego charakteru sytuacji, nieadekwatnego do realnej skali dokonanych korekt. Tak skonstruowana narracja nie spełnia standardów rzetelnej oceny eksperckiej, lecz nosi cechy oceny tendencyjnej, której celem jest dyskredytacja Uczelni jako całości, a nie analiza konkretnych uchybień.

Uczelnia stoi na stanowisku, że tak dalece oderwana od faktów ocena mogła zostać sformułowana wyłącznie w celu unicestwienia funkcjonowania Uczelni, a nie w celu wsparcia procesu doskonalenia jakości kształcenia. Trudno bowiem racjonalnie przyjąć, że korekta obsad na poziomie kilku procent programu studiów – i to dokonana niezwłocznie po zgłoszeniu uwag – miałyby świadczyć o „masywnych wadach” procesu kształcenia, których „nie da się zniwelować”.

W konsekwencji należy stwierdzić, że omawiana teza PKA jest nierzetelna, nieproporcjonalna i sprzeczna z ustalonym stanem faktycznym, a jej użycie w uzasadnieniu oceny programowej dyskwalifikuje ten dokument jako wiarygodną podstawę do jakichkolwiek dalszych rozstrzygnięć administracyjnych.

4.3. Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych, natomiast złożyła dodatkowe wyjaśnienia, które nie niwelują jednak istoty zarzutu. Uczelnia powołuje się na argumenty i okoliczności faktyczne znane już wcześniej, które zostały już wzięte pod uwagę przez Prezydium PKA. Ocena infrastruktury dydaktycznej kierunku psychologia prowadzonego w Filii UBNS Varsovia w Gdańsku ujawnia szereg poważnych i utrzymujących się nieprawidłowości, które nie zostały usunięte pomimo złożonych przez Uczelnię wyjaśnień i deklarowanych działań naprawczych. Przedstawione przez Uczelnię tezy nie zmieniają ustaleń zespołu oceniającego i nie zawierają dowodów na rzeczywiste dostosowanie infrastruktury do potrzeb procesu kształcenia na kierunku psychologia. Tezy Uczelni noszą znamiona prób pozornego ukazania poprawy warunków nauczania, przy braku rzeczywistych, pogłębionych działań merytorycznych i organizacyjnych. Przedstawione w odpowiedzi Uczelni zmiany mają charakter wyłącznie powierzchowny i wizerunkowy. Sugerowane „ulepszenia” nie mają wpływu na podniesienie jakości kształcenia.

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

W odniesieniu do przedmiotowego zarzutu szczególnie bulwersujące jest stwierdzenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej, zgodnie z którym „przedstawione w odpowiedzi Uczelni zmiany mają charakter wyłącznie powierzchowny i wizerunkowy”, a sugerowane „ulepszenia” „nie mają wpływu na podniesienie jakości kształcenia”. Teza ta pozostaje w

rażącej sprzeczności z materiałem dowodowym złożonym przez Uczelnię w odpowiedzi na raport z wizytacji.

Uczelnia, ustosunkowując się do ustaleń zespołu oceniającego, szczegółowo opisała dokonane zmiany infrastrukturalne, przedstawiła dokumentację fotograficzną potwierdzającą ich realizację, a także przedłożyła faktury dokumentujące poniesione nakłady – w tym faktury dotyczące zakupu testów psychologicznych. Tym samym Uczelnia przedstawiła pełen, kompletny i weryfikowalny zestaw dowodów, jaki jest możliwy do przedstawienia na etapie oceny programowej.

Nie sposób wskazać jakichkolwiek innych środków dowodowych, które w realiach tego rodzaju postępowania mogłyby w sposób „mocniejszy” lub „pełniejszy” potwierdzić dokonane zmiany. Przedłożenie opisu merytorycznego, fotografii oraz faktur stanowi maksymalny i wystarczający standard dowodowy dla wykazania rzeczywistego dostosowania infrastruktury do potrzeb procesu kształcenia. Twierdzenie PKA, że mimo tego działania Uczelni mają charakter „pozorny”, jest gołosłowne, arbitralne i nieweryfikowalne.

W szczególności nie sposób zaakceptować tezy, że zakup testów psychologicznych – narzędzi niezbędnych do realizacji zajęć z diagnozy, psychometrii i praktycznych komponentów kształcenia – miałby być działaniem „wizerunkowym” lub „pozornym”. Jest to działanie stricte merytoryczne, mające bezpośredni i oczywisty wpływ na jakość kształcenia. Kwalifikowanie takich zakupów jako „pozoru” kompromituje ocenę PKA, gdyż oznacza de facto, że żaden realny wydatek infrastrukturalny nie byłby w stanie zostać uznany za projakościowy.

Co więcej, PKA w ogóle nie podjęła merytorycznej analizy przedłożonego materiału dowodowego. W uzasadnieniu nie wskazano:

— które konkretnie elementy dokumentacji fotograficznej uznano za niewiarygodne,

- które faktury rzekomo nie dokumentują rzeczywistych zmian,
- dlaczego opisane zmiany infrastrukturalne miałyby nie wpływać na proces kształcenia,
- ani jakie działania – zdaniem PKA – należałoby uznać za „niepozorne”.

Zamiast tego organ ograniczył się do dyskredytowania działań Uczelni przy użyciu ocennych etykiet, bez przeprowadzenia jakiejkolwiek analizy treści dowodów. Prowadzi to do jednoznacznej konkluzji, że PKA w istocie nie rozpatrzyła materiału dowodowego przedłożonego przez Uczelnię, naruszając tym samym podstawowe standardy rzetelnego postępowania administracyjnego.

Taka praktyka ma charakter skandaliczny i całkowicie dyskwalifikuje przeprowadzoną ocenę programową w tym zakresie. Jeżeli przedłożenie zdjęć, faktur oraz szczegółowych opisów zmian infrastrukturalnych jest przez PKA kwalifikowane jako „pozorne ukazywanie poprawy warunków nauczania”, to oznacza to, że organ z góry neguje możliwość skutecznego wykazania jakichkolwiek działań naprawczych.

Rodzi to także zasadnicze pytanie o równość stosowanych standardów: czy w przypadku innej uczelni, która przedłożyłaby analogiczny zestaw dowodów (fotografie infrastruktury, faktury zakupowe, opisy zmian), PKA również uznałaby te działania za „pozorne”? Jeżeli nie – mamy do czynienia z nierównym traktowaniem Uczelni. Jeżeli tak – oznaczałoby to, że procedura oceny programowej w zakresie infrastruktury jest w praktyce pozbawiona sensu, gdyż żadne dowody nie są w stanie zmienić negatywnej oceny organu.

W konsekwencji należy stwierdzić, że zarzut PKA dotyczący infrastruktury dydaktycznej:

- nie został wykazany,
- opiera się na ocennych frazesach, a nie na analizie dowodów,
- narusza obowiązek rzetelnego rozpatrzenia materiału dowodowego.

Z tego względu ocena programowa w tym zakresie nie może stanowić podstawy do wydania przez Ministra decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia. Oparcie decyzji na dokumencie, w którym dowody są ignorowane, a działania realne określane jako „pozorne”, prowadziłyby do sankcjonowania arbitralności i naruszenia zasad państwa prawa.

4.4. Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych i nie odniosła się merytorycznie do treści zarzutów.

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

W odniesieniu do systemu zapewniania jakości kształcenia obowiązującego w Filii w Gdańsku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” zarzut Polskiej Komisji Akredytacyjnej, zgodnie z którym Uczelnia nie przedstawiła działań naprawczych oraz nie odniosła się merytorycznie do treści zarzutów, jest nieuprawniony, nierzetelny i pozostaje w sprzeczności z ustalonym stanem faktycznym.

Po pierwsze, należy zauważyć, że wszystkie nieprawidłowości wskazane przez Polską Komisję Akredytacyjną w ramach poszczególnych kryteriów zostały szczegółowo przeanalizowane przez Uczelnię i skutecznie zniwelowane, co stanowi właśnie istotę funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. PKA stwierdziła rzekome błędy:

- w procedurze potwierdzania i uznawania efektów uczenia się – abstrahując od faktu, że procedury te nie były realizowane przez Filię w Gdańsku, a dodatkowo sama Komisja wykazała brak rozumienia różnicy pomiędzy tymi instytucjami;
- w zakresie obsad zajęć – określając je jako „masywne”, podczas gdy w

rzeczywistości dotyczyły jedynie czterech zajęć, których obsady zostały niezwłocznie zmienione na prawidłowe;

- w zakresie infrastruktury – pomimo że Uczelnia usunęła wskazane uchybienia, a następnie przedstawiła opis zmian, dokumentację fotograficzną oraz faktury zakupowe, które zostały całkowicie zbagatelizowane przez PKA.

Po drugie, należy podkreślić, że rzeczywista treść zarzutów PKA wskazuje na ich marginalny charakter. Stwierdzone nieprawidłowości – nawet przy przyjęciu narracji Komisji – miały charakter incydentalny, ograniczony i możliwy do szybkiego usunięcia, co faktycznie nastąpiło. To nie fakty, lecz narracja PKA kreuje obraz rzekomo „poważnych” i „masywnych” wad procesu kształcenia, który nie znajduje potwierdzenia w liczbie, skali ani charakterze wskazanych uchybień.

Po trzecie, PKA całkowicie pomija fakt, że Uczelnia usunęła wszystkie stwierdzone nieprawidłowości. Brak jakiejkolwiek refleksji nad tym elementem świadczy o tendencyjnym podejściu Komisji, która koncentruje się wyłącznie na dyskredytowaniu Uczelni, zamiast na rzetelnej ocenie skuteczności mechanizmów projakościowych. Takie postępowanie pozostaje w sprzeczności z ideą i funkcją systemu zapewniania jakości, który ma służyć doskonaleniu, a nie sankcjonowaniu za drobne, naprawione uchybienia.

W istocie wystarczy odpowiedzieć na dwa podstawowe pytania:

- co było nieprawidłowe? – odpowiedź brzmi: niewiele, a zakres uchybień był ograniczony;
- czego Uczelnia nie naprawiła? – odpowiedź brzmi: wszystko zostało naprawione.

W tej sytuacji pojawia się zasadnicze pytanie, jakie inne – niż pozamerytoryczne – podstawy legły u podstaw negatywnej oceny PKA w zakresie kryterium 10. Brak uwzględnienia rzeczywistego stanu faktycznego, pominięcie skuteczności działań naprawczych oraz postępowanie się uogólnionymi i nieudowodnionymi тезami kwalifikują

się jako nierzetelność postępowania, brak prawidłowego ustalenia stanu faktycznego oraz przejaw niekompetencji organu oceniającego.

Na marginesie należy również podkreślić, że w momencie wszczęcia oceny programowej kształcenie w Filii w Gdańsku trwało zaledwie jeden rok. Ocenianie systemu zapewniania jakości kształcenia w sytuacji, gdy uczelnia nie miała jeszcze obiektywnej możliwości przeprowadzenia pełnego cyklu działań samooceniających i doskonalących, jest działaniem nieracjonalnym i oderwanym od realiów funkcjonowania szkolnictwa wyższego. Uczelnia została skontrolowana tak szybko, że nawet przy najlepszych intencjach nie mogła jeszcze wdrożyć wieloletnich mechanizmów doskonalenia, a mimo to została objęta przyspieszoną kontrolą, stanowiącą jedną z trzynastu ocen programowych prowadzonych równolegle.

W tych okolicznościach próba doprowadzenia – na podstawie drobnych, naprawionych nieprawidłowości – do cofnięcia uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia w Filii w Gdańsku należy ocenić jako rażąco nieproporcjonalną i sprzeczną z zasadami państwa prawa.

Z tych względów Uczelnia wnosi, aby Minister nie podejmował decyzji o cofnięciu uprawnień, albowiem byłaby to decyzja z gruntu obarczona szeregiem błędów, oparta na całkowicie zafałszowanym obrazie stanu faktycznego Uczelni, nieuwzględniająca rzeczywistych działań naprawczych oraz skuteczności systemu zapewniania jakości kształcenia.